

# El Bon Pastor

## Revista per a preveres

---

---

---

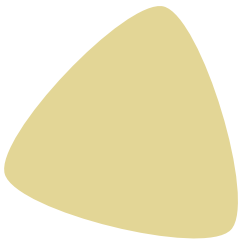
Núm. **95**  
*Novembre de 2017*  
Any VIII

---

---

---





**Equip promotor:** Agustí Borrell, Norbert Miracle,  
Xavier Morlans, Joan Planellas, Armand Puig.

**Correcció lingüística:** Joaquim Claver.

**Disseny original:** Albert Fortuny.

Dipòsit Legal T- 1085 - 2014  
revistaelbonpastor@gmail.com  
www.elbonpastor.cat

Si voleu col·laborar econòmicament en el sosteniment i difusió de  
la revista podeu fer els vostres donatius a  
**La Caixa 2100-0272-33-0101212882**

Moltes gràcies

<b>Pòrtic</b> .....	<b>4</b>
ARMAND PUIG I TÀRRECH	
<b>Un sol cor i una sola ànima</b> .....	<b>6</b>
<i>Episcopus. La diòcesi de Vic i l'Església a Catalunya en el context europeu</i>	
DAVID COMPTE	
<b>Presentes com el llevat</b> .....	<b>8</b>
<b>Importància del testimoni dels educadors cristians</b>	
LLUÍS SALLAN ABIZANDA	
<b>Al servei de l'altar</b> .....	<b>11</b>
<b>L'homilia al servei del diàleg de Déu amb el seu poble</b>	
JAUME GONZÁLEZ PADRÓS	
<b>Deixebles de l'Evangelí</b> .....	<b>13</b>
<b>Missioners fins a la fi</b>	
MATHEW VATTAMATTAM	
<b>Reclinats sobre el pit del Senyor</b> .....	<b>16</b>
<b>Negar-se un mateix en ple segle XXI</b>	
FIDEL CATALÁN	
<b>Rentar els peus</b> .....	<b>18</b>
<b>Sínode 2018... una nova oportunitat</b>	
CARLES MUÑIZ	
<b>Un bisbe ens parla</b> .....	<b>22</b>
<b>Homilia d'ordenació presbiteral i diaconal.</b>	
+ MANUEL NIN	
<b>Hem vist, hem llegit</b> .....	<b>26</b>
<b>Capellà, músic, escriptor</b>	
CARLES RIERA I FONTS	

**D**es de fa uns quants mesos i, més concretament, des del dia 20 de setembre, Catalunya viu en una tensió creixent. A un ritme vertiginós, se succeeixen esdeveniments que assenyalen les distàncies i els desencontres entre els governs català i espanyol: compareixences i declaracions, requeriments i accions judicials, propostes de diàleg i retrets mutus, en darrer terme xoc d'identitats nacionals, culminat amb la declaració d'independència i la constitució de la República Catalana el 27 d'octubre, i l'aplicació de l'article 155 per part del govern de l'Estat. La convulsió ha afectat la vida econòmica i social catalanes, però també de tot l'Estat. Actualment, la crisi catalana té repercussions en tot Espanya i en tot Europa. És, doncs, molt urgent trobar una solució des del diàleg que, en paraules del P. Abat de Montserrat, no impliqui la humiliació de l'altre.

En aquests moments hi ha dos fets incontestables. En primer lloc, l'anomenat «procés» ha deixat de ser purament polític (parlaments, governs i partits) i ha entrat de ple en l'esfera social, en el teixit humà de la ciutadania (nivell cívic i àmbit familiar). En segon lloc, la situació política de Catalunya ha passat a ser gairebé un monotema, és a dir, s'ha convertit en el tema de què tothom parla, opina, discuteix. La situació actual desvetlla passions i es produeixen contraposicions, acaloraments i fins i tot moments d'agror. Sóc dels qui pensen que la societat catalana no està irremediablement fracturada, però sí que s'hi han obert algunes esquerdes que provoquen inestabilitat en el conjunt de l'edifici.

La polarització de les posicions és un fet, i en molts casos es demana –quasi s'exigeix– que les persones es «defineixin» a favor o en contra d'una determinada posició. Aquesta és una perspectiva enganyosa. Hi ha persones, per exemple, que volen per damunt de tot el reconeixement nacional de Catalunya i es troben que, de moment, només una part de les dues ofereix aquest reconeixement. O bé, per exemple, hi ha persones que no comparteixen el projecte polític de la independència però tampoc no s'accontentarien amb un autonomisme descafeïnat i sotmès a una laminació constant. Per tant, cal entrar en el terreny dels matisos cromàtics i desmitificar l'anàlisi de la polarització, perquè la realitat no és ni tota d'un color ni tota de l'altre. La ponderació en l'anàlisi és una qualitat fonamental per a instaurar una actitud que no es limiti a projectar a fora allò que un viu i sent a dins.

La polarització no pot tenir l'última paraula en un moment complex de la societat catalana. Seria tirar per la borda el caràcter propi d'un país que s'ha singularitzat entre els països d'Europa pel fet d'haver conegut i integrat fins a tres onades d'immigrants en el segle XX. Catalunya és terra d'acollida i convivència, on ningú no se sent foraster, i on els qui hi arriben difícilment la deixen. Ara, les identitats nacionals s'han accentuat endutes pels plantejaments polítics, però és necessari reprendre el discurs sobre la convivència, dins el qual es

practiqui efectivament el respecte de l'altre i de les seves conviccions. Aquest és un aprenentatge molt necessari per tal que el judici de l'altre no s'imposi a l'acolliment de l'altre – amb les renúncies que de vegades això pot comportar. En aquest punt val la pena citar l'apòstol Pau: «Que cadascú miri de complaure els altres i procuri el bé d'ells» (Romans 15,2).

Això serà possible si les idees no ocupen el primer –i potser únic– lloc de la nostra atenció. No es pot caure en una mena de fixació, de la qual són expressió les lectures frenètiques del mòbil o les converses monotemàtiques. Passi el que passi en l'àmbit ciutadà i polític, ens hem de preservar interiorment i no deixar que l'agitació i el menyspreu s'instal·lin dins nostre. Això es fa difícil perquè la injustícia existeix i se sent com un dolor profund que encén i revolta. Però no podem quedar desarborats interiorment i concloure que ja no hi ha res que valgui la pena, i precipitar-nos en qualsevol pendís. La paciència i l'enteresa són virtuts importants en temps d'impaciències i d'atacs a l'estabilització social. Dit d'una altra manera, la persona (la pròpia i la dels altres) és un valor absolut, pensi el que pensi i passi el que passi. La capacitat de conviure és la característica dels qui són forts d'esperit, dels qui no es deixen arrossegar per vents i tempestes.

És particularment necessari que, en uns temps on les diferències s'accentuen, es preservi la pau familiar. Les famílies d'aquest país són barrejades i heterogènies, en origen, en llengua, en sensibilitats. Són temps en què és més important saber escoltar que voler imposar-se, saber explicar que voler convèncer. La persona, primer, després, les idees. Una mica a l'estil del gran Antoni Gaudí, el qual afirmava a propòsit de la construcció de la Sagrada Família: «Primer, l'amor; després, la tècnica».

**ARMAND PUIG I TÀRRECH**

*Rector de l'Ateneu Universitari Sant Pacià*

## **Episcopus. La diòcesi de Vic i l'Església a Catalunya en el context europeu**

L'Institut Superior de Ciències Religioses de Vic, organisme del Bisbat de Vic vinculat a l'Ateneu Universitari Sant Pacià, i la Universitat de Vic-Universitat Central de Catalunya, organitzen conjuntament el Congrés internacional i multidisciplinar «*Episcopus*. La diòcesi de Vic i l'Església a Catalunya en el context europeu», que tindrà lloc del 29 de novembre a l'1 de desembre de 2017 i que està adreçat als investigadors i grups de recerca interessats en qualsevol aspecte de la història del Bisbat de Vic en el context europeu.

Aquest Congrés s'emmarca dins el projecte *Episcopus* que lidera el Bisbat de Vic per a commemorar els aniversaris de quatre bisbes fonamentals per a la història de la diòcesi de Vic i de Catalunya: Cinidi (516), Oliba (1018-1046), Veyan (1784-1815) i Torras i Bages (1899-1916).

La inauguració tindrà lloc el dimecres 29 de novembre a la Sala Sínodes del Palau Episcopal. Les ponències han estat encomanades a especialistes de referència en diferents matèries de l'interès del simposi, entre els quals destaquem Paul Freedman (Universitat de Yale), Mn. Antoni Pladevall, Ramon Ordeig, Imma Ollich, Josep Moran o Mons. Carlos Alberto Moreira Azevedo (bisbe membre del Consell Pontifici per a la Cultura de la Santa Seu, delegat del seu president Card. Gianfranco Ravasi).

El Cardenal Ravasi, President del Consell Pontifici per a la Cultura de la Santa Seu, ha considerat aquest Congrés «de alto valor cultural y eclesial por lo que concedí el patrocinio gratuito del Consejo Pontificio de la Cultura».

Les ponències i comunicacions s'estructuraran en quatre àrees de coneixement:

### **A. Societat i política**

Les diòcesis, agrupacions de cristians en el territori, esdevingueren des de la Pau de l'Església i fins als nostres dies circumscripcions administratives, enquadrades de la població i, durant molts segles, del seu univers mental i moral, del seu estil de vida i dels seus modes de convivència interior i envers membres d'altres esferes culturals com musulmans i jueus. La progressiva construcció de marcs polítics civils dins el context de la Cristiandat occidental també implicà un paper preeminent, en diferents graus, dels seus responsables en la gestió del poder, una situació que trobà el seu final en un llarg procés estès entre els segles XIX i XX. Les relacions entre la parròquia i el municipi com a ens de caràcter més local, o la diòcesi i la demarcació comarcal com a ens de caràcter més ampli i territorial són aspectes susceptibles de ser investigats. També ho són les relacions socials i polítiques entre la diòcesi i les institucions presents en el territori.

## **B. Art i patrimoni**

A mesura que reculem en el temps fins arribar a l'Antiguitat Tardana, una proporció cada cop més alta dels testimonis artístics i patrimonials conservats té a veure amb l'Església o amb l'expressió de principis, dogmes i continguts de la fe cristiana. El seu protagonisme en època medieval i moderna és innegable. Alhora, la resituació del paradigma polític a partir del segle XIX determinà una resituació també del panorama artístic i de la creació d'art cristià enmig d'un món que anava tenint altres esferes de creació i altres opcions espirituals. Però això va implicar també els inicis en la recuperació conscient d'un passat i en l'aplec d'un patrimoni insubstituïble.

## **C. Pensament i educació**

Als segles medievals l'Església proveïa els únics àmbits dedicats a la instrucció i a l'activitat intel·lectual, que ja excel·lien a la diòcesi de Vic al segle X, on a la llum de la teologia es desenvolupaven coneixements que avui anomenaríem científics i tècnics. La predicació, la formació dels clergues i la dels fidels en àmbits rurals significà la formalització d'aquests coneixements i l'establiment de canals de transmissió. Però la independència progressiva del pensament científic i, finalment, el naixement de l'estat liberal, donaren característiques específiques a les iniciatives culturals i educatives empreses des de l'Església, al seu paper en el desenvolupament del sistema educatiu durant els segles XIX i XX i al debat sobre el model escolar. També és important analitzar el paper de la diòcesi en els àmbits de l'educació no formal: escoltisme, moviments infantils i juvenils, centres parroquials, etc.

## **D. Llengua i literatura**

El paper de l'Església en la configuració del patrimoni cultural, lingüístic i literari és innegable al llarg dels segles, des de l'època medieval fins a la contemporània, amb els seus evidents alts i baixos: des de la creació de les llengües romàniques i els primers testimonis de la llengua literària, o la seva influència en la literatura catalana oral, fins a la funció que tingué durant el redreçament de la llengua i la literatura durant els segles XIX i XX. En aquells moments, el fet d'acostar l'Església a la societat del seu temps va suposar el naixement d'unes figures en el si de l'Església catalana, com Morgades i Torras i Bages, i entre els intel·lectuals i escriptors vinculats directament o indirecta amb la institució, que permeten descobrir els orígens del catalanisme.

**DAVID COMPTE**

*Prevere del bisbat de Vic*

*Vicari General*

## Importància del testimoni dels educadors cristians

**L**a Llei educativa en vigor, en el seu preàmbul, indica els principis que l'inspiren: la QUALITAT EDUCATIVA, la CORRESPONSABILITAT/COOPERACIÓ i els VALORS i conviccions ètiques.

Aquests principis, diu, regeixen la reforma educativa per tal que l'educació serveixi de manera més adequada al *desenvolupament global de la personalitat de l'alumnat*. El Sistema Educatiu se justifica perquè és un poderós mitjà al servei del *desenvolupament possible de les capacitats personals de l'alumne, tant en l'ordre individual com social, així com de les intel·lectuals, culturals, emocionals, per tal que pugui esdevenir competent per a resoldre les seves necessitats, cooperi responsablement en el bé comú de la societat, tot respectant la diversitat i la convivència en pau*.

Determina la llei que la corresponsabilitat educativa (sistema educatiu/escola, pares i educadors) és el mitjà necessari perquè els recursos educatius tinguin l'eficàcia necessària que demana l'acompanyament educatiu de l'alumne i el desenvolupament de totes les seves dimensions personals.

Cooperar competentment, no en «competitivitat», ésser competents en la missió de cadascú, no competitius, «*l'esforç compartit*», com indica la norma educativa, són condicions per a assolir «*l'èxit escolar*». La missió del professor, concretada en el Títol III de la llei, està en funció d'una «*adient preparació científica, pedagògica i didàctica*» i també d'una preparació adequada per a *l'acompanyament de l'alumne*.

L'educació global, la qualitat personal i professional, l'esforç compartit, l'acompanyament pedagògic, l'acollida educativa... reben per a l'educador cristià una llum particular en emmirallar el seu treball en el mateix Evangeli. A la seva llum la unió de l'educador amb Jesús converteix la seva acció en l'aula en una expressió de la caritat educativa; l'acompanyament de l'alumne, en una pràctica de l'esperança que el sosté en l'alegria; la cooperació i coordinació educativa, en una participació en la construcció de la civilització del diàleg, del servei i del progrés de la Creació. L'eficàcia educativa queda així enriquida per Aquell que és el Mestre i ara el fruit d'aquesta acció desencadena el creixement personal del mateix educador (Jn 14,12;15,1).

Per això el concili Vaticà II, en el document sobre l'Educació cristiana, sosté que «*és de total importància la vocació dels qui... assumeixen la missió d'educar en les escoles*» (n.5). I, en aquest sentit, en el document «El laic catòlic, testimoni de la fe en l'Escola», recorda la Congregació que en la seva acció educativa el mestre cristià «*comunica la veritat —i perquè— participa de la Veritat, la comunica com a realització de la seva vida professional*» (n.16).



Àdhuc indica quins han d'ésser els criteris metodològics per a educar en la veritat. Per això diu que la *pràctica del diàleg pedagògic i del testimoni* (n.21) és el camí que contribueix a la formació integral (nº 15) i sosté que aquest mètode és el que té la capacitat de fer realitat «*la civilització de l'amor*» (n.19). D'aquesta manera la professionalitat del mestre cristià s'amara d'entranya amb els valors de l'Evangelí. En efecte, en mostrar amb professionalitat i destresa la veritat del món i de l'home i, en acollir, acompanyar i orientar la persona de l'alumne, el mestre cristià dóna la possibilitat que aquell pugui percebre el que és i significa Aquell que és el Camí de la plenitud humana, la Veritat que el fa lliure i la Vida que omple de sentit l'existència. (Jn 14,6)

En conseqüència, quan el mestre cristià presenta a l'alumne la veritat del món, de la història, de l'art i de l'home, «*És peça clau*» del sistema educatiu, com afirma el Currículum de l'Àrea de Religió, perquè «*adapta*», «*respecta el desenvolupament dels alumnes*», «*atén la diversitat*», «*integra*», «*personalitza*», «*considera els interessos i expectatives dels alumnes*». És «*gran la importància de la missió dels educadors*», com afirma el Concili Vaticà II. I és gran perquè, des del punt de vista cristià, la seva acció educadora no deixa de ser com la del bon samarità; millor dit, ell és el bon samarità per a l'alumne: s'atura, surt del seu món d'adult per contemplar cordialment el del més petit, s'implica, guareix, possibilita el futur de l'alumne donant allò que sap i donant el que és ell (Lc 10,33-35).

*Clau i important* certament és el testimoni del mestre, malgrat dubtes personals i moments de perplexitat amb els que es pugui trobar, atès que ell,

Com a mestre, assumeix positiva i il·lusionadament la seva manera de transformar el món i fer d'ell una llar de pau i progrés fidel com una vocació.

En tant que professional, malgrat les circumstàncies (relativisme ètic, expectatives socials sobre l'escola i el mestre, tensions en la intercomunicació, dèficits en el context familiar de l'alumne, manca de temps per contemplar amb pau com brolla la vida en el cor dels alumnes, requeriments de la tecnologia educativa i implementació de nous programes...) presenta als alumnes la realitat objectiva del món i de la història i els invita, sense afany proselitista, al que és un bé: la cooperació, la inclusió, la justícia, la construcció de la pau i el respecte en les relacions.

Desenvolupa l'acompanyament educatiu, dintre de les seves competències, amb autenticitat d'acord amb els valors evangèlics i ho fa amb honestat intel·lectual, amb consciència lliure i respectuosa amb la diversitat.

Afronta la gestió curricular com un servei a la veritat, al bé de l'alumne i al progrés humanitzador. I, amb respecte actiu envers l'autonomia de l'alumne, mostra, de paraula i amb fets, la seva visió de la vida i proposa allò que ajuda a humanitzar-la.

En l'ordre docent, se sent formant part d'un projecte comú al qual suma, amb il·lusió, el seu saber i ser. Ho fa de manera generosa, participativa i innovadora i reconeixent els encerts de l'altre i aprenent d'allò que troba de bo en els companys... I com a creient se

sent que forma part de la comunitat cristiana en la qual s'aboca també amb el seu voluntariat aportant la seva experiència com a educador.

Acabo fent meva la reflexió del Papa Joan Pau II, que expressà en el seu discurs davant la UNESCO, el 2 de juny de 1980: «Especialíssima importància té el testimoni de l'educador. En ell l'alumne pot veure les actituds i els comportaments pròpiament cristians... el factor més rellevant de l'acció educativa és l'home i la seva dignitat moral, que prové de la veritat dels seus principis i de la conformitat de les seves accions amb els seus principis»

**LLUÍS SALLAN ABIZANDA**

*Prevere del bisbat de Lleida*

*Delegat diocesà d'ensenyament*

## L'homilia al servei del diàleg de Déu amb el seu poble.

**D**esprés de segles d'absència en la litúrgia de ritu romà, la reforma promoguda pel concili Vaticà II, seguint les petjades del Moviment Litúrgic iniciat a finals del segle XIX a Europa, rescata l'homilia i la retorna al seu lloc originari, bo i donant notícia dels seus fonaments més autèntics.

En efecte, fins aleshores el gènere que imperava en les celebracions sacramentals, especialment en l'eucaristia, era el sermó. Es tractava d'una peça d'oratória al voltant d'algun tema doctrinal, moral, espiritual, etc., segons la consideració del predicador o el context litúrgic del dia i del lloc.

Aquesta intervenció, normalment pronunciada no pas pel sacerdot celebrant, no cercava comentar la paraula de Déu que havia estat proclamada; la seva missió era il·lustrar el poble de Déu, com hem dit, sobre qüestions útils per a la vida de fe, i el seu moment es podia considerar ben bé com un parèntesi a la litúrgia que s'estava celebrant.

Lluny d'aquesta forma de fer, les disposicions conciliars són ben explícites al respecte. *Sacrosanctum Concilium* 52 ens dóna les claus per a comprendre la personalitat i el tractament de l'homilia. Hi llegim: «L'homilia, com a part de la mateixa litúrgia, és vivament recomanada; al llarg de l'any litúrgic hi són presentats, a partir del text sagrat, els misteris de la fe i les normes de la vida cristiana. Més encara, a les misses del diumenge i de les festes de precepte celebrades amb participació del poble, no ha de ser omesa si no hi ha un greu motiu».

Notem com, just en començar, s'afirma que l'homilia forma part de la mateixa litúrgia. Per tant, no és una pausa, sinó que tota homilia s'ha de considerar cent per cent acció litúrgica. Això fa que l'homileta hagi d'aplicar en aquest moment tot el que és propi de la litúrgia i no concedir-se la més mínima distància. Així, doncs, salutacions als presents en començar a parlar, o afirmar, en acabar, que «continuem ara la missa», com si aquesta hagués estat interrompuda, són signes que manifesten encara un sentit de parèntesi que no li és propi.

Amb la mateixa claredat, el text conciliar afirma que el marc de l'homilia és sempre l'any litúrgic, com no podia ser d'una altra manera, i que la presentació dels misteris de la fe i les normes de vida cristiana brolla del comentari del text sagrat, i no pas d'un programa particular que se n'hagi fet el predicador. Ho remarca ja el número 35 del mateix document quan afirma: «El ministeri de la predicació ha de ser acomplert amb la màxima fidelitat i de la manera deguda. Aquesta, a més, ha de recórrer sobretot a la font de la Sagrada Escripura i de la litúrgia, com un anunci de les meravelles de Déu en la història de la salvació, o si-

gui en el misteri de Crist, misteri sempre present i operant, especialment en les celebracions litúrgiques».

La font d'una bona homilia, doncs, seran les lectures bíbliques proclamades i els textos litúrgics, aquests també sagrats. Un ministre ordenat, doncs, no pot allunyar-se d'aquesta font si no vol convertir el moment homilètic en una estèril comunicació d'opinions personals al marge del que Déu comunica al seu poble en la santa Església.

Rebre el que determinà el Concili exigeix, als servidors del diàleg de Déu amb el seu poble, una gran competència en la Sagrada Escripura i en la litúrgia. Han de ser també persones hàbils en l'art de la comunicació oral, a fi de no predicar en blanc i negre sinó en color, cosa que no és possible si hom no té, de forma habitual, davant els ulls bones lectures que enriqueixin la seva ment de les paraules i figures adequades.

En aquest sentit ens poden il·luminar les paraules d'un clàssic. Segons Ciceró, les tres qualitats que ha de tenir un bon orador són: «Serà eloqüent qui, en el fòrum, parli de manera que convenci, entretengui i commogui. *Convèncer* és necessari, *entretenir* convenç, i *commoure* venç; exhaustiu en el convèncer, moderat en entretenir, vehement per a commoure» (cf. *L'orador* XXI, 69).

**JAUME GONZÁLEZ PADRÓS**

*Prevere de l'Arquebisbat de Barcelona*

*Professor de l'Institut Superior de Litúrgia de Barcelona*

## Missioners fins a la fi

**N** Publiquem un fragment de la carta circular del P. Mathew Vattamattam, cmf, superior general sobre la beatificació de 109 màrtirs claretians.  
**Testimonis de reconciliació i perdó.**

13. Nosaltres vivim en un món violent, exposat a diferents ideologies i realitats contràries al valor de la vida i l'Evangeli. Hi ha nombrosos símptomes que ens parlen d'una cultura de mort. Els missioners som enviats a viure i treballar enmig d'aquesta realitat, tractant de ser testimonis de Jesús fins i tot amb risc de la pròpia vida. En els nostres dies trobem situacions vulnerables a Nigèria, Filipines, Índia, Colòmbia, Veneçuela i a molts altres llocs. Sovint nosaltres també hem estat víctimes de violència i d'odi. Estem en perill cada vegada que refusem d'entrar en la dinàmica de l'avarícia i del poder, i preferim ser fidels a l'Evangeli. El sofriment dels missioners no pot ser entès de qualsevol manera sinó dins la lògica de l'Evangeli.

14. La imprescindible anàlisi històrica no desdibuixa, sinó que contextualitza, el testimoni inequívoc dels nostres 109 missioners. Ells van viure en una societat marcada per forts enfrontaments entre faccions, però no eren militants de cap bàndol polític sinó persones (majoritàriament, bastant joves) que es van consagrar a Déu i que, arribat el moment, no van dubtar a confessar la seva fe, tot i a costa de la seva vida. Ells podien haver defugit el martiri si s'haguessin deixat vèncer per les seves pors o haguessin fet concessions a les peticions dels seus botxins. No obstant això, van optar per donar una resposta de fe confiant en Déu. En temps líquids com els nostres, aquestes actituds sòlides ens desarmen i ens estimulen. Amb la gràcia de Déu sempre és possible ser fidels a Jesús per més difícils que siguin les circumstàncies. Som cridats a ser testimonis fermes enmig de moltes proves i contradiccions. Cada temps i cada lloc tenen els seus propis desafiaments. Sols el perdó i l'amor de Déu poden ajudar-nos a superar els paranys de l'odi o de la fascinació que les ideologies solen provocar.

15. Sé que no tots veuen les coses de la mateixa manera. Alguns de vosaltres m'heu expressat els vostres temors que la beatificació dels nostres germans pugui ser mal interpretada o fins i tot usada com a bandera per determinats grups. Som conscients que una guerra és sempre un fracàs de la humanitat. Milers de persones van patir les conseqüències de la guerra civil espanyola. Moltes famílies no han pogut saber mai on han anat a parar els seus éssers estimats. Una capa de silenci cobreix històries d'éssers humans que van ser assassinats en circumstàncies deplorables. Molts es pregunten si té algun sentit beatificar uns pocs quan a molts altres no els recorda ningú. ¿No suposa aquesta beatificació reobrir velles ferides que semblaven cicatritzades? Són preguntes pertinents que nosaltres mateixos

hem d'afrentar amb serenor i valentia, sense por a la veritat que ens fa lliures. Aquestes preguntes ens ajuden a comprendre millor el context històric en què es va produir el martiri dels nostres germans i, sobretot, a aclarir el seu autèntic significat cristià.

16. La beatificació només d'uns quants no suposa –no ha de suposar– cap ofensa als altres. Tots els morts d'una guerra, amb independència del seu credo religiós o de la seva filiació política, tenen dret a ser recordats i enterrats amb dignitat com a éssers humans. Qualsevol esforç en aquesta direcció ajudarà a una veritable reconciliació. Però la beatificació d'un màrtir no és únicament un deure de pietat, un recordatori amistós o un homenatge social semblant als que es fan a alguns personatges famosos. Una beatificació, en sentit cristià, significa testificar que una persona (o diverses com en el cas present) han estat assassinades per confessar Jesucrist, per *odium fidei*, segons l'expressió que fa servir l'Església. No es tracta només de ser fidels a uns ideals humans, per nobles que semblin, sinó, sobretot, de confessar Jesucrist. I, a més, cal que el màrtir (és a dir, el testimoni) mori sense odi, perdonant els seus botxins. Els mal anomenats màrtirs jihadistes dels nostres dies, per exemple, també moren pels seus ideals, però no ho fan per amor i perdonant, sinó tot el contrari: moren víctimes del seu propi odi i matant molts innocents. La diferència és evident, encara que invoquin el nom de Déu. En el cas dels nostres germans, ells, a l'estil de Jesús, van ser capaços de trencar amb l'espiral de violència social, en la qual els seus botxins van tractar d'involucrar-los. Ells, en el seu cor consagrat a Déu, van aconseguir transformar el poder de la violència en amor i perdó cap als seus enemics, i en oració per a la pau i la reconciliació del país.

17. Aquests dos elements (confessió de Jesucrist i perdó dels botxins) es donen heroicament en el cas dels nostres pròxims beats. És veritat que de vegades un es queda sense paraules davant la crueltat amb què van ser tractats, però crida molt més l'atenció la seva resposta valenta i entusiasta. Els missioners eren conscients del risc que corrien. Amb prudència, van buscar posar-se fora de perill, però, quan van ser capturats, en cap cas no van renunciar a la seva fe, tot i que en moltes ocasions els van prometre la llibertat si ho feien. ¿No és admirable una enteresa com aquesta? ¿És possible que nosaltres, els seus germans, oblidem aquestes històries de fidelitat? Després d'un llarg procés d'investigació en què han treballat diversos germans nostres, a qui a través d'aquesta Carta vull agrair la seva pacient dedicació, l'Església ha reconegut l'autenticitat de llur testimoni martirial. No són els únics, però en ells resplendeix el testimoniatge de tots. Celebrar-ho no suposa anar contra ningú, ni tan sols contra aquells que els van assassinar o van justificar la seva mort. Una beatificació és sempre una celebració de la fe i del perdó, no un judici o una venjança. Per això, sempre té sentit. No és un ajustament de comptes amb el passat sinó una aposta de futur. Només podem viure junts quan aprenem a respectar-nos i perdonar-nos.

18. Els màrtirs, de conformitat amb Crist, són testimonis de perdó i de reconciliació, i constructors de la pau. Ambdues experiències són imprescindibles per a viure com a germans a les nostres societats plurals. Històries com aquestes ens mostren que, fins i tot en circums-

des per confessar Jesucrist, per *odium fidei*, segons l'expressió que fa servir l'Església. No es tracta només de ser fidels a uns ideals humans, per nobles que semblin, sinó, sobretot, de confessar Jesucrist. I, a més, cal que el màrtir (és a dir, el testimoni) mori sense odi, perdonant els seus botxins. Els mal anomenats màrtirs jihadistes dels nostres dies, per exemple, també moren pels seus ideals, però no ho fan per amor i perdonant, sinó tot el contrari: moren víctimes del seu propi odi i matant molts innocents. La diferència és evident, encara que invoquin el nom de Déu. En el cas dels nostres germans, ells, a l'estil de Jesús, van ser capaços de trencar amb l'espiral de violència social, en la qual els seus botxins van tractar d'involucrar-los. Ells, en el seu cor consagrat a Déu, van aconseguir transformar el poder de la violència en amor i perdó cap als seus enemics, i en oració per a la pau i la reconciliació del país.

17. Aquests dos elements (confessió de Jesucrist i perdó dels botxins) es donen heroicament en el cas dels nostres pròxims beats. És veritat que de vegades un es queda sense paraules davant la crueltat amb què van ser tractats, però crida molt més l'atenció la seva resposta valenta i entusiasta. Els missioners eren conscients del risc que corrien. Amb prudència, van buscar posar-se fora de perill, però, quan van ser capturats, en cap cas no van renunciar a la seva fe, tot i que en moltes ocasions els van prometre la llibertat si ho feien. ¿No és admirable una enteresa com aquesta? ¿És possible que nosaltres, els seus germans, oblidem aquestes històries de fidelitat? Després d'un llarg procés d'investigació en què han treballat diversos germans nostres, a qui a través d'aquesta Carta vull agrair la seva pacient dedicació, l'Església ha reconegut l'autenticitat de llur testimoni martirial. No són els únics, però en ells resplendeix el testimoniatge de tots. Celebrar-ho no suposa anar contra ningú, ni tan sols contra aquells que els van assassinar o van justificar la seva mort. Una beatificació és sempre una celebració de la fe i del perdó, no un judici o una venjança. Per això, sempre té sentit. No és un ajustament de comptes amb el passat sinó una aposta de futur. Només podem viure junts quan aprenem a respectar-nos i perdonar-nos.

18. Els màrtirs, de conformitat amb Crist, són testimonis de perdó i de reconciliació, i constructors de la pau. Ambdues experiències són imprescindibles per a viure com a germans a les nostres societats plurals. Històries com aquestes ens mostren que, fins i tot en circumstàncies extremes, hi ha éssers humans que saben perdonar perquè ells mateixos se senten infinitament perdonats per Déu. Són persones que es fan ressò de les paraules de Jesús: «Vés, i tu fes igual» (Lc 10,37). També avui, alguns de vosaltres esteu vivint situacions de persecució i de prova per causa de l'Evangeli. La nostra Congregació no us oblida. L'actitud dels màrtirs us il·lumina la manera millor de afrontar-les. La seva intercessió us manté fermes.

## Negar-se un mateix en ple segle XXI

**E**n el recés d'inici de curs del clergat de la diòcesi em va moure a la reflexió l'expressió que el predicador utilitzà en fer referència al seguiment de Jesús com a "negar-se un mateix". Feia al·lusió al passatge de Mt 16, 24: "si algú vol venir amb mi, que es negui a ell mateix, que prengui la seva creu i que em segueixi".

Tot analitzant l'expressió en els evangelis hom arriba a la conclusió que aquesta expressió no es tracta tant de la renúncia pròpiament dita a un bé que podem posseir i del qual podem gaudir, sinó més aviat del buidament d'un mateix per tal d'assolir un bé major, marcat per l'encapçalament del text que ofereix l'oportunitat del seguiment de Jesús. En aquest sentit es contraposa a negar Jesús, que seria el fracàs del deixeble. Negar-se un mateix indica negar tota possessió, afecte i adherència i fins i tot, i aquí rau l'element més important, negar-se un mateix, arribant en últim extrem al sacrifici per fidelitat. L'expressió que segueix el text bíblic comentat, "prendre la seva creu", està íntimament relacionat amb això.

Hom constata el ressò que d'aquest text podem trobar en l'himne cristològic de la Carta als Filipencs (Fl 2,7) quan afirma que Jesús es buidà d'ell mateix, és a dir, que es va despullar del seu privilegi diví, no de la divinitat, amb una renúncia voluntària per tal de ser com els homes, tot prenent la condició d'esclau. La negació d'un mateix estaria doncs en funció d'un seguiment del qual la referència és el propi Jesús. El papa Francesc recordava que "Jesucrist va recórrer primer aquest camí".

En el recorregut de la història de l'Església trobem expressades aquestes mateixes indicacions d'una manera o altra. Sant Agustí recorda que la negació d'un mateix està íntimament relacionada amb l'amor, i contraposava encertadament l'amor a Déu i l'amor a un mateix: "estimar Déu fins al menyspreu d'un mateix o estimar-se un mateix fins al menyspreu de Déu". I el mateix Kempis posava en llavis divins aquesta asseveració: "m'és igual el que pugui rebre de tu, si no et dones tu mateix, és a tu a qui jo vull". En aquest context no és d'estranyar l'oració en forma d'oferiment de Sant Ignasi de Loiola: "Preneu, Senyor, i rebeu tota la meua llibertat, la memòria, l'enteniment i tota la voluntat. Tot el que sóc i posseeixo, Vós m'ho heu donat, a Vós, Senyor, ho torno, tot és vostre, disposeu-ne segons la vostra voluntat. Doneu-me el vostre amor i gràcia, perquè això em basta". Sant Felip Neri, contemporani de Sant Ignasi, amb un to certament diferent, tot fent referència al camí de la humilitat i la humiliació que acompanya la negació d'un mateix, parlava de menysprear el món, no menysprear els altres, menysprear-se a un mateix i menysprear ser menyspreat.

Ara bé, com viure això en ple segle XXI? Un temps marcat a Occident per la secularització en la societat i per una valoració desmesurada del jo, que porta a considerar que l'ésser humà, cada persona, esdevé el darrer criteri d'actuació; i que a la raó i la veritat objectiva massa



sovint es contraposa l'opinió passatgera i totalment subjectiva, o fins i tot arbitrària. Un temps en què els impactes que es reben majoritàriament tendeixen a exaltar la persona humana com a centre de tot, i que la influència de les noves tecnologies i les xarxes socials ofereixen unes possibilitats no prou mesurables encara. Tot això té conseqüències en la vida i l'exercici del ministeri i en la vida espiritual del prevere. Què vol dir en aquest context negar-se un mateix? M'atreveixo a esbossar algunes pistes.

Negar-se un mateix vol dir apuntar al que és essencial enmig d'un món que viu massa a ran de terra. Indica una manera de viure que ajuda a enlairar les mirades, a no conformar-se amb la mediocritat, a ser conscient que hi ha un tresor amagat pel qual val la pena donar-ho absolutament tot, renunciant a tot, i que això pot omplir de sentit tota vida humana. El papa Francesc afirma que "aquest camí que porta a negar-se a un mateix està fet per donar vida".

Negar-se un mateix és fer de la confiança un valor central, perquè es posar tota la confiança en un Altre, en Aquell que ens ha cridat, malgrat que la confiança que puguem tenir en nosaltres mateixos sigui prou gran. És sotmetre i supeditar els criteris propis d'actuació a un altre de més gran i ample en el qual reconeixem la veritat plena. És ser conscients que els criteris propis (a nivell pastoral, a nivell social, etc) probablement són més limitats del que hom pensa, encara que no en sigui plenament conscient.

Negar-se un mateix és afirmar el valor comunitari. És prendre consciència que Déu ens ha creat i ens ha cridat al seguiment com a Església, esdevenint-ne membres. I això passa per viure la comunió autèntica a tots els nivells. Viure l'espiritualitat de comunió, com ens recordava sant Joan Pau II a l'inici del nou mil·lenni, és aprendre a viure i treballar en equip amb els altres, des l'estimació profunda en l'Amor Trinitari, assumint com a pròpies les indicacions que ofereixen els pastors de l'Església.

Negar-se un mateix ha estat sempre un combat difícil en cada persona que s'ha trobat amb el Senyor i ha fet del seguiment el sentit de la seva vida. El cardenal Ratzinger però recordava que "el combat contra el propi egoisme, la negació d'un mateix, porta a una joia interior immensa i porta a la resurrecció". I afirmava també: "qui renuncia i mor a ell mateix comença a viure una vida celestial i sobrenatural".

Maria esdevé l'exemple més clar del que vol dir negar-se un mateix i viure una disponibilitat total envers Déu, des de la qual viu la seva existència en humilitat i confiança plenes, malgrat les dificultats del camí de la vida.

**FIDEL CATALÁN**

*Prevere del bisbat de Terrassa*

*Vicari Episcopal*

## Sínode 2018... una nova oportunitat

**E**l passat 15 de setembre era la data màxima per enviar les respostes al qüestionari per a l'elaboració de *l'Instrumentum Laboris* de la XV Assemblea ordinària del Sínode dels bisbes, al Departamento de Pastoral Juvenil o a la Secretarí General de la Conferencia Episcopal, per a la vegada fer una síntesi i fer-ho arribar a la Secretaria del Sínode a Roma.

Tal com va explicar el bisbe Fabio Fabene, subsecretari del Sínode, el procés de preparació de la XV Assemblea General del Sínode dels Bisbes inclou un seguit d'iniciatives per acompanyar i donar suport a l'aprofundiment del document preparatori que té lloc a les Esglésies particulars dels cinc continents. Aquestes iniciatives tenen com a objectiu implicar els joves en el procés sinodal i al mateix temps posar de manifest la realitat de la joventut a la diversitat social i cultural de les diferents parts del món. Hi haurà un qüestionari per tal d'escoltar els joves. Aquest escoltar els joves és part de l'autèntica tradició de l'Església, ho va recordar el Papa Francesc a la carta que va adreçar als joves, fent-se ressò de la Regla monàstica de sant Benet, on cridava a consultar els joves, abans de qualsevol decisió important (Regla III,3). Les respostes al qüestionari seran la base per a la preparació del Document de treball, juntament amb les contribucions que vindran de diversos organismes. Al qüestionari es vol preguntar als joves sobre les seves expectatives i les seves vides; i les preguntes abastaran tots els joves, perquè el pla de Déu es refereix a homes i dones, a tots els joves del nostre temps, i tothom té dret a ser acompanyant sense exclusió.

Responent a aquesta crida, a les diòcesis amb seu a Catalunya majoritàriament s'ha facilitat el qüestionari als preveres, acompanyants i joves; d'entre aquests joves, tant a aquells que tenen poca o cap relació amb l'Església, com aquells que sí que en formen part. En algunes diòcesis també s'ha plantejat i treballat el qüestionari en jornades diocesanes més amples, com per exemple a Urgell, Sant Feliu de Llobregat i Barcelona. Alguns bisbes també han escrit sobre la qüestió en les seves respectives cartes dominicals. Al següent enllaç trobareu un bon recull: <https://www.catalunyareligio.cat/ca/com-preparen-sinode-joves-diocesis-catalanes>

El Sínode té per títol: *Els joves, la fe i el discerniment vocacional*. Tenim com a punt de partença la recerca de la resposta a la pregunta sobre com acompanyar els joves perquè reconguin i acullin la crida a l'amor i a la vida en plenitud, i també demanar als mateixos joves que ens ajudin a identificar les modalitats més eficaces per anunciar la Bona Notícia. El trobareu publicat al número 1075 de Documents d'Església, corresponent al febrer del 2017.

També pot inspirar-nos el tríptic vital de l'apòstol Joan: *Un dels deixebles, el qui Jesús estimava, era a taula al costat d'ell* (Jn 13,23); *Quan Jesús veié la seva mare i, al costat d'ella, el deixeble que ell estimava, digué a la mare: dona, aquí tens el teu fill* (Jn 19,26); *Llavors aquell deixeble que Jesús estimava diu a Pere: És el Senyor. Així que Simó Pere va sentir que era el Senyor, es posà el vestit que s'havia tret i es llançà a l'aigua* (Jn 21,7).

Abans de continuar amb la presentació d'aquest document deixeu-me proposar-vos dues conclusions: **la crida a interrogar-nos i a redescobrir la nostra pròpia vocació i, per l'altra banda, cercar un grup de persones amb qui poder emprendre accions evangelitzadores i pastorals on els adolescents i joves siguin els protagonistes.**

El capítol I del document té per títol *Els joves en el món d'avui*, on no se'ns ofereix una anàlisi complet de la societat i del món, sinó que té present alguns resultats de la recerca en l'àmbit social útils per abordar el tema del discerniment vocacional. També és bo recordar que el terme *joves* es refereix a les persones d'edat compresa aproximadament entre els 16 i 29 anys, i també és bo recordar que la joventut més que identificar una categoria de persones, és una fase de la vida que cada generació reinterpreta d'una manera única i irrepètible.

En aquest capítol primerament se'ns crida l'atenció en **Un món que canvia ràpidament**, on els processos de canvi i de transformació són la nota principal que caracteritza les societats i les cultures contemporànies; i que cal assumir sense jutjar a priori si es tracta d'un problema o d'una oportunitat.

Tinguem presents als joves que viuen situacions d'incertesa, vulnerabilitat, malestar social, dificultat econòmica, inseguretats, explotació, que tenen un impacte sobre els seus itineraris de vida i sobre les seves eleccions. Com també aquells que viuen immersos en una cultura *cientista*, i en societats cada vegada més multiculturals i multireligioses. Tot això contemplat amb els ulls de la fe, ens fa veure un signe del nostre temps que requereix un creixement en la cultura de l'escolta, del respecte i del diàleg.

Continua el capítol fixant-se en **les noves generacions** i identificant alguns trets característics dels joves del nostre temps, com són la **pertinença i la participació**, els **punts de referència personals i institucionals**, i **una generació (hiper) connectada**.

Aquest capítol finalitza amb una aproximació **als joves i les opcions**. Es recupera un fragment del discurs del papa Francesc a Villa Nazareth al juny del 2016, on deia *Com podem desvetllar la grandesa i el coratge d'eleccions de gran calat, d'impulsos del cor per afrontar reptes educatius i afectius? La paraula, l'he dit tantes vegades: Arrisca't! Arrisca't! Qui no s'arrisca no camina. I si m'equivoco? Beneït sigui el Senyor! Més t'equivocaràs si et quedes quiet.*

En la recerca de camins capaços de despertar la valentia i els impulsos del cor no es pot deixar de tenir en compte que la persona de Jesús i la Bona Notícia per Ell proclamada continuen fascinant molts joves. La capacitat de triar dels joves es veu obstaculitzada per les dificultats relacionades amb la condició de precarietat en el món laboral, econòmic i professional. És significatiu que precisament els joves proposin i practiquin alternatives que mostren com el món o l'Església podrien ser.

Ens endinsem al capítol II, que té per títol **La fe, el discerniment, la vocació**. És el capítol més llarg i el que necessita ser llegit diferents vegades, per tal de fer-nos nostres les propostes de conversió. Ens trobem una primera crida a l'Església, a reiterar el nostre desig de trobar, acompanyar i tenir cura de tots els joves, sense excepció; i per això tota l'Església

estem cridats a interrogar-nos i a redescobrir la nostra vocació i custodiar-la amb alegria i amor.

Creure vol dir posar-se a l'escolta de l'Esperit i en diàleg amb la Paraula, que és camí, veritat i vida, amb tota la pròpia intel·ligència i afectivitat, aprendre a confiar-hi "encarnant-la" en el concret de la vida quotidiana. L'espai d'aquest diàleg és la consciència. La vida, la història, la llibertat, ens recorden que no sempre és fàcil reconèixer la veu de Déu. La fe eixampla la vida i fa descobrir la vocació a l'amor.

El discerniment vocacional és el procés pel qual la persona arriba a realitzar, en el diàleg amb el Senyor i escoltant la veu de l'Esperit, les eleccions fonamentals, començant per l'estat de vida. Aquests següents tres verbs poden ajudar-nos a delinear un itinerari: reconèixer, interpretar i escollir. El reconeixement es refereix als afectes que els esdeveniments de la meua vida, les persones que trobo, les paraules que escolto o que llegeixo produeixen en el meu interior. Però no n'hi ha prou a reconèixer el que s'ha experimentat, cal interpretar-ho; ens cal comprendre a què l'Esperit està cridant a través del que suscita en cada un. Caldrà confrontar-se honestament amb els desitjos i els moviments interiors, i amb les exigències morals de la vida cristiana. Aquest treball d'interpretació es desenvolupa en un diàleg interior amb el Senyor. I un cop reconegut i interpretat, l'acte de decidir esdevé exercici d'autèntica llibertat humana i de responsabilitat personal. La decisió està cridada a traduir-se en acció, a prendre cos, a iniciar un camí, acceptant el risc de confrontar-se amb la realitat que havia posat en moviment desitjos i emocions. És important "sortir", fins i tot amb la por d'equivocar-se, perquè pot esdevenir paralitzant.

Tota vocació està ordenada a una missió acollida amb temor o amb entusiasme. El temps és fonamental per verificar l'orientació efectiva de la decisió presa. Acollir la missió implica la disponibilitat d'arriscar la pròpia vida. Porta a descentrar-se, a renunciar a ocupar el centre per acollir el projecte de Déu. Acollir la missió supera el nostre individualisme i narcisisme. Acollir la missió ens posa en contacte amb la pobresa, la vulnerabilitat i la necessitat.

A la base del discerniment podem identificar tres conviccions. La primera és que l'Esperit de Déu actua en el cor de cada home i de cada dona. La segona és que el cor humà per la seva feblesa i el pecat es presenta normalment dividit. La tercera és que el camí de la vida imposa decidir. Un dels instruments per a reconèixer la crida del Senyor és l'acompanyament personal. Per acompanyar cal ser acompanyat. En l'acompanyament es tracta d'afavorir la relació entre la persona i el Senyor; el guia espiritual remet la persona al Senyor i prepara el terreny per al trobament amb Ell. En el compromís d'acompanyar les noves generacions l'Església acull la seva crida a col·laborar en l'alegria dels joves, més que intentar apoderar-se de la seva fe.

I aquest document no podia acabar sense presentar una **acció pastoral** que sigui expressió de l'Església que vol acompanyar els joves a acollir la crida a l'alegria de l'Evangelí, i que caldrà completar sobre la base de les experiències de cada Església local. Ah, tot i ser conscients de les diferències reconeixem una inclusió recíproca entre pastoral juvenil i pastoral vocacional.

La primera actitud és **caminar amb ells**, i hi ha tres verbs, que en els Evangelis connoten la manera en què Jesús troba les persones del seu temps, i que ens poden ajudar a estructurar aquest estil pastoral: sortir, veure i trucar.

La segona actitud és reconèixer els **subjectes**. Per una banda tots els joves, sense excepció. També una comunitat responsable, i finalment les figures de referència com són els pares i la família, els pastors, els mestres i altres figures educatives.

La tercera és fixar-nos en els **llocs**. La vida quotidiana i el compromís social, l'ús del temps i dels diners, l'estil de vida i de consum, l'estudi i el temps lliure, el vestit i el menjar, i la vida afectiva i la sexualitat. Les accions comunitàries amb les quals es cuida de la casa comuna i de la qualitat de vida dels pobres quan expressen un amor que es lliura, poden esdevenir intenses experiències espirituals i, per tant, també ocasió de camins i de discerniment vocacional.

La pròpia Església ja ofereix als joves àmbits específics per a la pastoral, com són les Jornades Mundials de la Joventut, els espais, activitats, temps i itineraris que s'ofereixen des de les parròquies, la vida sacramental, els centres juvenils i els esplais, les universitats i escoles catòliques, les activitats socials i de voluntariat, les associacions i moviments eclesials, els llocs d'espiritualitat, el pelegrinatge, i els seminaris i les cases de formació.

Al parlar dels llocs no podem oblidar-nos del món digital, que sobretot per a les joves generacions s'ha convertit realment en un lloc de vida.

Finalitzem aquest capítol fixant-nos en alguns instruments, com són els llenguatges de la pastoral, la cura educativa i els itineraris d'evangelització, i el silenci, la contemplació i la pregària. Crec que participem del somni d'una Església que sàpiga deixar espais al món juvenil i als seus llenguatges, apreciand i valorant la creativitat i els talents. Com també del reconeixement de l'esport i la música com a recursos educatius amb grans oportunitats.

En l'acció pastoral amb els joves ens cal posar en marxa processos més que ocupar espais, i descobrim la importància del servei al creixement humà de cadascú i dels instruments pedagògics i formatius que poden sostenir-lo. També hem d'acostumar-nos a itineraris d'apropament a la fe cada vegada menys estandarditzats que són un clar desafiament per a les comunitats, per esdevenir acollidores per a tothom.

Encomanem, també nosaltres, a Maria aquest camí en què l'Església s'interroga sobre com acompanyar els joves a acollir la crida a l'alegria de l'amor i de la vida en plenitud.

Que aquest període del Sínode ens faci posar-nos a l'escolta de l'Esperit, per a ser valents, agosarats i confiats, en reprendre l'estima i l'acció pastoral i evangelitzadora vers els adolescents i joves. Que el proper Aplec de l'Esperit, que es celebrarà a la Pentecosta del 2018 a Tortosa, sigui expressió de l'estima de les Esglésies amb seu a Catalunya vers els adolescents i joves.

**CARLES MUÑIZ PÉREZ**

*Prevere del bisbat de Sant Feliu de Llobregat  
Delegat diocesà de joventut*

## Homilia de l'exarca per als catòlics de ritu grec a Grècia, P. Manuel Nin. Montserrat, 4 de novembre del 2017

**B**eneit sigui el nostre Déu ara i sempre i pels segles dels segles. Amén.

Estimat P. Abat, germans monjos i preveres concelebrants. Benvolguts escolans, familiars dels ordenants, pelegrins de Montserrat, germans en el Crist. Estimats Carles-Xavier, Bernat i Efrem; Gabriel i Anton, cridats avui pel P. Abat i la comunitat a rebre el do de l'Esperit Sant en el sagrament que us farà diaques i preveres d'aquesta comunitat i de l'Església.

*L'Esperit del Senyor Déu reposa sobre meu, perquè el Senyor m'ha ungit. M'ha enviat a portar la bona nova als pobres... a proclamar l'any de gràcia del Senyor...*

*L'amor del Crist ens empeny: hem comprès que un ha mort per tots, i això vol dir que tots han mort amb ell.*

*Vosaltres sou la sal de la terra... Vosaltres sou la llum del món...*

Rebut el do de l'Esperit Sant, ungits amb la seva força, esdeveniú homes nous que viviu per a Aquell que ha mort i ressuscitat per vosaltres. Així sou sal de la terra i llum del món. Podríem dir que amb això ho hem dit tot sobre la Paraula de Déu que acabem d'escoltar i sobre el que avui s'esdevindrà i s'esdevé per a cadascun de vosaltres cinc.

Perquè les lectures de la Paraula de Déu que acabem d'escoltar ens il·luminen cristianament en aquesta celebració dels Sants Misteris en què conferirem el diaconat i el presbiterat als nostres germans monjos. Una celebració en què per la imposició de les mans del bisbe i la invocació de l'Esperit Sant, dos germans monjos esdevindran diaques de l'Església; i encara per la imposició de les mans del bisbe i dels preveres concelebrants i per la invocació de l'Esperit Sant i la unció amb el Sant Crisma tres germans monjos diaques esdevindran preveres per al servei de l'altar en aquest monestir.

Avui l'Esperit del Senyor reposa sobre vosaltres, us cobreix amb la seva ombra, l'Esperit del Senyor avui -amb la simbologia de la imposició de les mans- cova damunt vostre (l'Orient cristià es complau en aquesta imatge del "covar", de la gallina que "cova la niuada" aplicada al bisbe en el moment de la ordenació, per tal que en neixi un home nou). I en aquest nou naixement per a vosaltres, l'amor del Crist serà la vostra força, aquella força que continuarà a empènyer-vos a anunciar que Ell, el Fill i Verb de Déu s'ha encarnat, ha mort i ha ressuscitat. I per això renascuts d'aquest Esperit que avui d'una manera nova reposa damunt vostre, sereu sal de la terra i llum del món.

Us proposo que feu vostra la Paraula de Déu que acabem d'escoltar, en aquesta clau: el do de l'Esperit Sant; la força que us (ens) ve de la mort i de la resurrecció del Crist. Finalment

el testimoniatge que de la resurrecció del Crist doneu i en donareu com a anunciadors de la llum nova que ens ve de l'Evangelí.

I a la llum d'aquesta Paraula de Déu que hem escoltat i acollit: l'acolliment del do de l'Esperit Sant i l'anunci de l'Evangelí, voldria ara comentar-vos la celebració que ja estem fent i proposar-vos de veure-la i de viure-la en la riquesa dels seus textos i de la seva simbologia, i d'una manera especial veure-la com un paral·lel amb la celebració dels Sants Misteris, de la missa en què, com ben sabeu, després de la proclamació de la Paraula de Déu hi ha l'ofertori del pa i del vi, un prefaci, una pregària eucarística en la qual s'invoca l'Esperit Sant damunt del pa i del vi, i finalment la comunió amb el Cos i la Sang del Crist, que ens fa homes nous en el Senyor ressuscitat.

A l'ordenació podem dir que s'esdevé quelcom de semblant. En primer lloc, després de la proclamació de la Paraula de Déu hi ha una crida, un moviment, quasi com si fos una processó de les ofrenes, en la qual heu estat cridats i presentats pel p. Abat. Una crida, una elecció en què la voluntat del Senyor damunt vostre es manifesta en la petició del p. Abat i l'acolliment per part de l'Església en la persona del bisbe. De la mateixa manera que els dons del pa i del vi són presentats a l'altar i el bisbe els acull, també vosaltres heu estat presentats i acollits, i ho heu estat amb una pregunta i una resposta –fetes pel bisbe i pel P. Abat: *n'és / en són dignes? N'és / en són dignes –αξιός-*. Un “digne” / “dignes” que es farà palès en les promeses que fareu davant meu i de l'Església per indicar que us fa dignes únicament Aquell davant del qual us comprometeu a viure allò a què ja us vàreu comprometre a la vostra professió solemne com a monjos, i que ara se us demana que ho especifiqueu en aquest nou sacrament que avui rebeu; és a dir: la vostra vida en Crist com a anunciadors de l'evangelí, com a ministres de l'altar sant del Crist en el seu Cos i la seva Sang, com a homes de pregària continua, de lloança, intercessora, com a homes i com a cristians donats únicament a un sol i únic amor, sempre crucificat, el del Senyor Jesucrist.

Després tots invocarem el nostre Déu, Pare, Fill i Esperit Sant, amb la Mare de Déu i amb els sants, per tal que també els nostres germans es configuren, siguin dignes, d'esdevenir imatge de l'Únic Sant, l'Únic que per nosaltres s'ha abaixat i s'ha fet home. Per això en la mateixa vostra prostració veieu-hi una imatge d'Aquell que s'abaixà i es féu obedient fins a la mort.

Tot seguit hi haurà la imposició de les mans i la pregària d'ordenació –per als diaques primer i per als preveres després. En primer lloc el gest de la imposició de les mans. Per als diaques la imposició de mans del bisbe; per als preveres la imposició de mans del bisbe i dels altres preveres concelebrants. El gest de la imposició de les mans, antiquíssim a la tradició de l'Església, indica la invocació de l'Esperit Sant damunt dels qui són ordenats, amb aquella imatge de què us parlava ara fa poc, la imatge del “cobrir”, del “covar”, del “cobrir a l'ombra de les ales del Senyor” com cantem en el salm. Com si el Senyor mateix ens digués –ens diu!: “Tu ara estàs sota la meua protecció, tu ets meu”. En la imposició de mans del bisbe és el Senyor mateix que us imposa les mans, que us cobreix amb la seva ombra, per tal que al seu moment les vostres mateixes mans esdevinguin sacrament de la seva presència

enmig dels germans. Malgrat la vostra feblesa, imperfecció, pecat, Ell se serveix i se servirà de les vostres mans per fer entre els germans viva i eficaç la seva presència.

Recordeu totes les vegades que el Crist a l'Evangeli "agafa", "estén la mà" vers algú o alguna cosa: agafa el pa i el vi i el dóna...; agafa Pere quan s'enfonsa feble i esporuguit; agafa el noi mort i l'alça... És això el que significa la imposició de les mans del bisbe i que vosaltres hauréu de continuar en la vostra vida com a monjos diaques i monjos preveres: prendre el Pa i el Vi santificats i donar-los; agafar la mà del qui cau i aixecar-lo. Les vostres mans en el sagrament de l'altar i en el sagrament del perdó: "les vostres mans obriran en el sagrament del perdó, la porta de la casa del Pare" (BXVI).

Feta la imposició de les mans, seguirà la pregària d'ordenació. També a la celebració de l'eucaristia invoquem amb el gest de la imposició de les mans damunt del pa i del calze l'Esperit Sant per tal que en faci el Cos i la Sang del Crist. Les pregàries d'ordenació dels diaques i dels preveres, que canta el bisbe, seran el moment en què recordant l'obra provident del Senyor, n'acollim la gràcia santificadora. El bisbe, invocat l'ajut del Senyor per al ministeri que exerceix: "Assistiú-nos, Déu Totpoderós... Senyor, Pare Sant, Déu omnipotent i etern...", recorda, fa memòria de tot allò que el Senyor ha dut a terme per a la nostra salvació: la redempció en el Crist, el do de l'Esperit Sant, el creixement i la providència envers la seva Església.

Tot seguit, en l'una i en l'altra de les pregàries, per als diaques i per als preveres, el bisbe invoca l'Esperit Sant per tal que davallant damunt d'ells esdevinguin diaques servidors de l'Església, preveres al servei de l'altar del Crist. Consagrats ja en el ministeri, el bisbe en la mateixa pregària demana encara que el do de l'Esperit Sant rebut pels ordenats, sigui també un do per a la comunitat, per a l'Església. Per als diaques, encara, demanarem que l'Esperit us faci homes d'un amor sincer, d'una vida segons l'Evangeli. Per als preveres, demanarem que l'Esperit Sant us faci anunciadors de l'Evangeli, administradors dels Sants Misteris prop de l'altar del Crist, en el baptisme i en el perdó.

Ordenats ja diaques i preveres, sereu revestits amb els ornaments propis dels uns i dels altres. Revestits de què? De qui? Revestits del Crist. "Batejats en Crist, us heu revestit de Crist" (Ga 3,27). Aquesta és la simbologia del revestir-se per a la celebració dels sagraments: com a sacerdots, diaques, bisbe, entrem en una comunió plena, existencial amb el Crist: "és Crist que viu en mi" (Ga 2,2). El Crist que en l'encarnació s'ha revestit d'allò que és nostre: dolor, fam, sofriment, esperança, joia... ara vosaltres diaques i preveres us revestiu d'Ell. Perquè és Ell, el Senyor el Crist gloriós, és Ell que els fidels han de veure en vosaltres, i només a Ell. Vosaltres, quan celebrareu els sants Misteris no parlareu, no sereu vosaltres mateixos, sinó que un Altre parlarà en vosaltres. És allò que l'Església d'occident vol fer present amb la fórmula "in persona Christi". Al moment de l'ordenació, ara, i cada vegada que us acostareu a l'altar del Crist en aquesta basílica, en qualsevol petita ermita perduda a les muntanyes, en una gran catedral o petita capella d'hospital, de presó, d'una gran o petita parròquia, porteu el Crist en vosaltres, el feu present i també a través de la simbologia



del revestir-vos, de desaparèixer per fer-lo present a Ell, per manifestar-lo. Estimeu-la i respecteu-la aquesta simbologia molt profunda per allò que significa.

Finalment els diaques rebreu l'Evangelari, la Paraula de l'Evangelí del Crist que haureu de proclamar i d'anunciar. Els preveres sereu unguits amb el Sant Crisma, l'oli sant consagrat pel bisbe que ungeix els batejats i els qui han de rebre el sagrament de la confirmació, que ungeix l'altar quan se'l consagra, que ungeix ara les vostres mans per tal que siguin, per tal que sigueu, presència del Crist enmig del seu poble. Ungits, fets "alter Christus" per al germans, per al poble, rebreu finalment el pa i el calze per tal que els pugueu donar, santificats, als germans.

Com us deia al començament, rebut el do de l'Esperit Sant, unguits amb la seva força, esdeveniuhomes nous que viviu per a Aquell que ha mort i ressuscitat per vosaltres.

Germans, la tradició bizantina, en la qual el Senyor m'ha cridat a servir com a bisbe, vol que tot prevere recordi en cada celebració de l'eucaristia el bisbe que l'ha ordenat i que continuï recordant-lo fins després de la mort (del bisbe!). En aquest moment voldria demanar-vos que en la celebració dels Sants Misteris us sentiu de tant en tant una mica bizantins i us recordeu en la pregària d'aquest bisbe germà vostre de comunitat, que avui, per la generositat fraterna del P. Abat Josep M., ha estat cridat a ordenar-vos diaques i preveres, i sobretot que us recordeu en la pregària de l'Església Catòlica de tradició bizantina que és a Grècia.

Demaneu, demanem al Senyor que, tal com diu la pregària de sant Basili que heu posat al vostre recordatori, sigueu sempre: "...servidors de la vostra nova aliança i ministres dels vostres Sants Misteris" (Anàfora de sant Basili). *Εὐδόκησον δὴ, Κύριε, τοῦ γενέσθαι ἡμᾶς διακόνους τῆς καινῆς σου Διαθήκης, λειτουργοὺς τῶν ἀγίων σου Μυστηρίων...*

Que la intercessió de la Mare de Déu, que des del seu tron a Montserrat és la que ens mostra i ens dóna Aquell que és el camí, la veritat i la vida, us sigui sempre ajut i protecció en el vostre itinerari de monjos preveres i diaques. Al Crist Senyor, que regna amb el Pare i l'Esperit Sant, la glòria pels segles. Amén.

## Capellà, músic, escriptor

Jacint Torrents (1949), escriptor de treballada ploma, ens ofereix un interessant llibre de molt bella i plaent lectura: *Mossèn Joan Abarcat i Bosch (1863-1943). Un tortosí a Castellar del Vallès*, Onada Edicions, Benicarló 2017.

Es tracta de la semblança biogràfica del capellà, músic i escriptor Joan Abarcat, «una d'aquestes persones que qualsevol poble, qualsevol país, necessita per a poder disposar sempre d'un substrat cultural i humà beneficiós i enriquidor per a la comunitat» (p. 145).

Nascut a la ciutat de Tortosa, Mn. Abarcat exercí sobretot la seva labor pastoral i cultural a Castellar del Vallès, actuant d'organista i mestre de capella de la parròquia d'aquesta població vallesana, on deixà fonda petjada com a prevere, com a músic i com a escriptor.

Un dels grans mèrits del llibre és el pacient treball d'indagació que hi ha al darrere, la recopilació d'informacions fins ara disperses, com també l'atractiva manera de presentar les dades, cosa que fa que la lectura flueixi amb naturalitat i ens empassem el llibre sense ni adonar-nos-en. Una biografia amable, completa i fàcil de llegir.

El volum de 157 pàgines combina textos del mateix biografat amb el continuat relat del biògraf. A part dels capítols dedicats als records d'infantesa de Mn. Abarcat, a la seva arribada a Castellar del Vallès i als primers escrits, destaquen —pel caràcter punyent dels fets que s'hi narren— tant el dedicat a l'opuscle escrit per l'escriptor-prevere sobre la Setmana Tràgica —amb l'efecte col·lateral de l'anticlericalisme— com el capítol dedicat al drama de la Guerra Civil —escrit també en primera persona i «amb llàgrimes als ulls», diu el prevere, detallant-ne causes, destrosses de persones i de béns immobles, etc.

Capítols a part mereixen l'estudi de les obres literàries de Mn. Abarcat, tant en prosa com en vers. Una de les més reeixides, sens dubte, són uns «Pastorets», Els pastors cantaires de Betlem (amb en Xiribec i la Xiripiga, com a pastor i pastora protagonistes), originals d'ell tant pel que fa a la lletra com pel que fa a la música, que s'han representat moltíssimes vegades a Castellar del Vallès, d'ençà de la seva estrena (l'any 1916) i que encara es representen actualment, per les festes nadalenques.

Altres capítols a destacar són els dedicats a les composicions poètiques del biografat, sobretot la seva participació en els Jocs Florals de Tortosa i l'esplet de poesies dedicades a la Mare de Déu de la Cinta.



En el darrer capítol, Jacint Torrents escriu a propòsit de Mn. Abarcat: «Com a autor teatral i com a poeta cal destacar la voluntat de participar en la recuperació lingüística de la nostra llengua, tant fent teatre a Castellar [...] com amb els escrits i poemes publicats a Tortosa,

que van gaudir a la seva ciutat natal d'una excel·lent estimació, perquè va participar de l'esperit de la Renaixença en aquelles terres.»

**CARLES RIERA**

*Prevere del bisbat de Vic*

*Rector de la parròquia de Prats de Rei*



**El Bon Pastor**  
**Revista per a preveres**

---

---